

Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego

EGZAMIN CERTYFIKATOWY Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

POZIOM EFEKTYWNEJ BIEGŁOŚCI UŻYTKOWEJ

C1

Imię: _____

Nazwisko: _____

Data i miejsce egzaminu: _____

PUNKTACJA

Rozumienie ze słuchu	_____ / 40 p. - _____ %
Rozumienie tekstów pisanych	_____ / 40 p. - _____ %
Poprawność gramatyczna	_____ / 40 p. - _____ %
Pisanie	_____ / 40 p. - _____ %
Mówienie	_____ / 40 p. - _____ %

WYNIK: POZYTYWNY / NEGATYWNY

C1

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

LICZBA ZADAŃ: 5

CZAS: do 40 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po zakończonym module podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

5 zadań

Liczba punktów: 40

I. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone tylko jeden raz.

____ / 6 p. (6 x 1 p.)

Proszę wysłuchać kilku krótkich nagrań i zaznaczyć właściwe odpowiedzi.

PRZYKŁAD

Z tego nagrania wynika, że

- a) branża medialna interpretuje nowe obowiązki fiskalne inaczej niż rząd.
- b) rząd chce ograniczyć publikowanie reklam w prasie.
- c) nowe podatki dotkną też placówki kulturalne oraz medyczne.

Na podstawie: <https://audycje.tokfm.pl/podcast/101814>

1. Z tego nagrania wynika, że

- a) polityka klimatyczna jest punktem spornym pomiędzy Niemcami a Francją.
- b) państwa Unii Europejskiej dążą do ujednolicenia polityki klimatycznej.
- c) zmniejszenie emisji jest jedynym celem polityki klimatycznej.

2. Z tego nagrania wynika, że

- a) pomysłodawca od początku był pewien powodzenia akcji.
- b) niewidome dzieci odbyły lot helikopterem.
- c) fundusze na wyjazd pochodziły z utylizacji telefonów.

3. Z tego nagrania wynika, że

- a) Antoni Ptak dorobił się fortuny dzięki uprawie czereśni.
- b) pierwsza praca Antoniego Ptaka była związana z ogrodnictwem.
- c) Antoni Ptak przejął firmę ogrodniczą po rodzicach.

4. Z tego nagrania wynika, że

- a) mężczyzna miał spore doświadczenie w pracy z dziećmi.
- b) mężczyznę irytuje zachowanie prowadzących programy z dziećmi.
- c) partnerskie podejście do dzieci nie przyniosło oczekiwanych efektów.

5. Z tego nagrania wynika, że

- a) zasypianie dziury nie będzie możliwe ze względu na brak dojazdu.
- b) zapadlisko pojawiło się na jednym z osiedli mieszkaniowych.
- c) usuwanie szkód muszą poprzedzić prace przygotowawcze.

6. Z tego nagrania wynika, że

- a) przejęcie kamienicy przez samorząd gminy było nieuniknione.
- b) omawiana kamienica jest w nienagannym stanie.
- c) spadkobiercy zostali pozbawieni prawa do dziedziczenia budynku.

Na podstawie: https://www.youtube.com/watch?v=IWHsnaqGB30&ab_channel=Tr%C3%B3jkaProgram3PolskiegoRadia;
<https://www.youtube.com/watch?v=I32gv7BQHRU&feature=youtu.be>; https://www.youtube.com/watch?v=rrVhyRuTihA&ab_channel=Nabogato;
https://www.youtube.com/watch?v=th-eVckNL5M&ab_channel=TVNStyle; https://www.youtube.com/watch?v=pjf9v18KJpA&ab_channel=polsatnews.pl;
https://www.youtube.com/watch?v=CnsUPDyq8Vs&ab_channel=TVSUDECKAPL

II. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

Proszę wysłuchać felietonu na temat bioprintingu (biodruku), czyli możliwości tworzenia organów i zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z nagraniem; NIE – gdy nie jest zgodne z nagraniem.

		TAK	NIE
PRZYKŁAD			
<i>Polscy naukowcy pracują nad stworzeniem trzustki.</i>		X	
1.	Substancje potrzebne do biodruku umieszczone są w różnych zbiornikach w drukarce.		
2.	Zaraz po zakończeniu wydruku organ jest gotowy do wykorzystania.		
3.	Każdy z ośrodków zaangażowanych w projekt odpowiada za inny jego aspekt.		
4.	Według narratora za 3-4 lata przeszczepy drukowanych organów będą mogły być wykonywane na szeroką skalę.		
5.	Szacuje się, że w Polsce liczba chorych na cukrzycę wzrośnie do 5 milionów osób.		
6.	Narrator nakreśla kolejne etapy w rozwoju przeszczepów przy użyciu biodruku.		
7.	W bioprintingu wykorzystuje się materiał komórkowy osoby chorej.		
8.	Narrator uważa rozwiązania medyczne przedstawiane w utworach fantastycznych za mało prawdopodobne.		

Na podstawie: https://www.youtube.com/watch?v=m-AqFsZwvoY&t=186s&ab_channel=Nauka.ToLubi%C4%99

III. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

____ / 7 p. (7 x 1 p.)

Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech kobiet: Sylwii, Barbary oraz Alicji na temat domowego majsterkowania i zaznaczyć właściwe odpowiedzi.

PRZYKŁAD

Mieszkanie Sylwii

- a) po remoncie zmieniło wygląd na bardziej klasyczny.
- b) było remontowane przez nieprofesjonalnych fachowców.**
- c) było remontowane przez kilka ekip.

1. Sylwia zajęła się remontem mieszkania, ponieważ
  - a) chciała pomóc fachowcom.
  - b) nalegała na to jej rodzina.
  - c) prace wykończeniowe zbytnio się przeciągały.
2. Sylwia zaczęła uczyć się majsterkowania
  - a) podczas pisania artykułu na ten temat.
  - b) bez pomocy innych osób.
  - c) chodząc na warsztaty dla początkujących.
3. Sylwia uważa, że
  - a) kobiety mają więcej zrozumienia dla jej pasji niż mężczyźni.
  - b) kupowanie gotowych rzeczy jest domeną kobiet.
  - c) mężczyźni mają opory przed proszeniem o pomoc lub radę.
4. Bracia Sylwii
  - a) regularnie przywożą jej własne meble do naprawy.
  - b) przekonali siostrę do majsterkowania.
  - c) zmienili swoją opinię, widząc rezultaty wysiłków siostry.
5. Barbara w dzieciństwie
  - a) razem z przyjaciółkami odnawiała stare przedmioty.
  - b) obserwowała pracę znajomych nad naprawą mebli.
  - c) uczęszczała na zajęcia artystyczne prowadzone w ASP.
6. Barbara podczas remontu
  - a) odkryła, że z Sylwią łączy ją coś więcej niż tylko obowiązki zawodowe.
  - b) musiała wyrzucić wiele mebli z powodu ich złej jakości.
  - c) publikowała w sieci zdjęcia dokumentujące prace renowacyjne.
7. Oprócz renowacji mebli kobiety
  - a) wykonują ozdoby z nietypowych materiałów.
  - b) zajęły się naprawą starego sprzętu elektronicznego.
  - c) odnawiają starą i zniszczoną biżuterię.

Na podstawie: <https://reportaz.polskieradio.pl/arttykul/1512426>

IV. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

____ / 9 p. (9 x 1 p.)

Proszę wysłuchać reportażu na temat organizacji harcerskiej Leśna Szkołka i dopasować osoby (1-6) do wypowiedzianych przez nie informacji (A-G).

Uwaga! Jedna osoba może wypowiadać więcej niż jedną opinię.

Która z osób:

	Osoba:
PRZYKŁAD Porównuje różne organizacje harcerskie.	[1]
A. Podkreśla życiową przydatność cech wyniesionych z harcerstwa.	[ ]
B. Jest przeciwieństwem stereotypowego wyobrażenia harcerza.	[ ]
C. Dała się poznać szerszym kręgom dzięki rozwijaniu w harcerstwie swoich zainteresowań.	[ ]
D. Tłumaczy pochodzenie swojego pseudonimu.	[ ]
E. Nawiązuje do ważnej postaci z historii harcerstwa.	[ ][ ]
F. Przedstawia elementy wyróżniające Leśną Szkołkę.	[ ][ ]
G. Przybliży genezę jednej z zasad stosowanych w harcerstwie.	[ ]

Na podstawie: <https://jedynka.polskieradio.pl/arttykul/1401243>

V. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

_____ / 10 p.

Proszę wysłuchać wypowiedzi na temat zagrożeń, jakie niosą za sobą kosmiczne śmieci, i odpowiedzieć na pytania.

Uwaga! Forma gramatyczna odpowiedzi powinna być dopasowana do pytania.

PRZYKŁAD

Co się wydarzyło w 2001 roku na pustyni w Arabii Saudyjskiej?

Spadł tam (siedemdziesięciokilogramowy) kawałek silnika rakiety.

1. Ile śmieci krąży po orbicie okołoziemskiej?

..... (1 p.)

2. Co – oprócz części rakiet – znajduje się na orbicie okołoziemskiej?

a) ..... (0,5 p.)

b) ..... (0,5 p.)

3. Jakie są konsekwencje zderzenia się obiektów na orbicie?

..... (1 p.)

4. Jakie były następstwa pierwszego zderzenia się odpadów na orbicie?

a) ..... (1 p.)

b) ..... (1 p.)

5. Jakie utrudnienia w codziennym życiu może spowodować uszkodzenie satelity?

a) ..... (0,5 p.)

b) ..... (0,5 p.)

6. Co było bezpośrednią przyczyną wypadku wahadłowca w 1983 roku?

..... (1 p.)

7. Co jest szczególnie narażone na konsekwencje zetknięcia z kosmośmieciami?

a) ..... (0,5 p.)

b) ..... (0,5 p.)

8. Gdzie szukali schronienia astronauta pracujący w stacji kosmicznej?

..... (1 p.)

9. Dlaczego należy monitorować przemieszczanie się śmieci po orbitach?

..... (1 p.)

Na podstawie: https://www.youtube.com/watch?v=2kJaCel99Pw&t=45s&ab_channel=TTV

POZIOM C1

kwiecień 2023

C1

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

LICZBA ZADAŃ: 5

CZAS: 60 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po upływie 60 minut podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

5 zadań, 60 minut

Liczba punktów: 40

I. Proszę przeczytać tekst, a następnie – zgodnie z przykładem – zaznaczyć właściwą odpowiedź.

____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Laptop zamiast łopaty

Jeszcze w 2. połowie XX stulecia historycy nie wierzyli, że korzystanie z komputerów wzbogaci stan wiedzy o dawnych wiekach. I rzeczywiście – dopóki moc obliczeniowa pierwszych maszyn była mała, nie odgrywały one większej roli w różnorodnych badaniach archeologicznych. Jednak rewolucja cyfrowa sprawiła, że humaniści zaczęli coraz śmielej sięgać po programy komputerowe. - *Mamy do czynienia z wielkim skokiem* – tłumaczy dr Sebastian Szymański, filozof i kierownik Centrum Badania Ryzyka Systemowego UW, w którym analizuje się m.in. przeszłość. - *Zaczęło się od prostych programów prześwietlających za nas duże ilości danych, a teraz systemy są tak zaawansowane, że same tworzą algorytmy, które pomagają znaleźć odpowiedź na zadawane przez nas pytania badawcze*. Sztuczna inteligencja pomaga m.in. w zrozumieniu starożytnych tekstów, na przykład tych zapisanych pismem klinowym. Tabliczek z sumeryjskimi, akadyjskimi, elamickimi, hetyckimi czy staroperskimi rytami zachowały się setki tysięcy. W dodatku wiele z nich jest we fragmentach rozproszonych po muzeach. Tłumaczenia zlecane poszczególnym ekspertom, których na świecie jest garstka, trwałyby latami.

Sztuczna inteligencja radzi sobie doskonale także z przeszukiwaniem różnych obiektów archeologicznych, które kryją się pod warstwą ściółki, ziemi czy w wodzie. Dla komputerów to pestka, bo struktury zbudowane przez człowieka są dość regularne – czego przykładem są odkrycia systemu piramid i kanałów Majów w 2020 roku czy sieci osiedli w Puszczy Amazońskiej dwa lata później. Niedługo nasz rodzimy świat naukowy też będzie miał nowe dane, bo profesor Piotr Wroniecki z Uniwersytetu Warszawskiego „nakarmił” zdjęciami satelitarnymi z całej Polski sztuczną sieć neuronową, która weźmie pod uwagę wyróżniki roślinne (tam gdzie są podziemne obiekty archeologiczne, zieleń wygląda inaczej) i wskaże nieznane obiekty. Sztuczna inteligencja zaczyna zarzucać uczonych informacjami o tysiącach nowych stanowisk. Nawet jeśli się myli, łatwo to zweryfikować w terenie również w sposób nieinwazyjny, np. za pomocą metod geofizycznych. - *Archeologia cyfrowa ma tę przewagę nad klasyczną, że nie niszczy stanowiska podczas wykopalisk* – mówi Wroniecki i dodaje, że analizy danych cyfrowych można powtarzać na okrągło i na różne sposoby.

Badacze przeszłości wykorzystują też modelowanie agentowe. Punktem wyjścia tej metody jest refleksja dotycząca jakiegoś zjawiska lub procesu z przeszłości. Algorytmowi podsuwa się dane, na podstawie których tworzy on kilka symulacji – alternatywnych odpowiedzi. Spośród modeli, jakie przedstawi, człowiek wybiera ten, który statystycznie wydaje się najbardziej prawdopodobny i zgadza się z materiałem archeologicznym lub danymi historycznymi. Nawet dysponując niewielką ilością danych, można uzyskać ciekawe

wnioski, ale symulacje są trafniejsze, jeśli bazy danych są otwarte i każdy specjalista może dodać do nich nowe informacje lub poprawić te błędne. W Polsce z modelowania agentowego korzysta zeszłoroczna finalistka nagród naukowych czasopisma „Polityka” dr Paulina Komar z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Naukowcy sprawdzają, czy dystrybucja wina w Cesarstwie Rzymskim rozwijała się na zasadach wolnego rynku, czy jak w gospodarce sterowanej. Symulacje te porównuje ze znaną z materiału archeologicznego dystrybucją amfor.

Na podstawie: A. Krzezińska, *Łopatologia komputerowa*, „Polityka” nr 36, 31.08-6.09.2022, s. 63–64.

PRZYKŁAD

W pierwszych komputerach

a) upatrywano niezawodnego środka analizy danych.

b) nie dostrzegano ich potencjału poszukiwawczo-odkrywczego.

c) doszukiwano się czynnika pozaziemskiego.

1. Wyjątkowość nowego oprogramowania tkwi

- a) w jego nieomyślności i niezawodności.
- b) w dużych możliwościach przerobowych.
- c) w zdolności do stawiania hipotez badawczych.

2. Sztuczna inteligencja ułatwia ekspertom

- a) lokalizację materiału i zebranie go w jedno miejsce.
- b) zapisywanie tekstów starożytnymi znakami.
- c) odszyfrowanie inskrypcji rozszaniowanych po świecie.

3. Grupa specjalistów w dziedzinie starożytnego pisma

- a) gromadzi się regularnie.
- b) jest bardzo wąska.
- c) prowadzi projekty porównawcze.

4. Niebagatelną zaletą sztucznej inteligencji jest

- a) odnajdywanie obiektów w podłożu lub w głębinach.
- b) sprawność w trudnych warunkach atmosferycznych.
- c) efektywność w odnajdywaniu ludzkich szczątków.

5. Profesor polskiej uczelni

- a) poddał rozpoznaniu terytorium kraju.
- b) bada dna różnych zbiorników.
- c) skanuje wybrane obszary leśne.

6. Nowoczesne oprogramowanie pomaga odnaleźć

- a) nowe stanowiska pracy.
- b) cenne paliwa kopalne.
- c) porośnięte florą artefakty.

7. Archeologia cyfrowa jest lepsza od tradycyjnej, ponieważ
- a) nie naraża na szwank terenu badawczego.
  - b) dewastuje szatę roślinną.
  - c) nie wymaga podejmowania dodatkowych badań.
8. Modele agentowe
- a) wyręczają archeologa w interpretacji zjawiska badawczego.
  - b) dokonują wyczerpujących analiz nieprzystających do siebie danych.
  - c) przedstawiają scenariusze domniemanych wydarzeń.
9. Szacunki uzyskane w wyniku modelowania będą dokładniejsze, kiedy
- a) informatycy wprowadzą poprawki systemowe.
  - b) materiał źródłowy będzie na bieżąco uzupełniany.
  - c) system będzie dokonywać autokorekty danych.
10. Polska badaczka
- a) została doceniona i wyróżniona za swoje badania.
  - b) otrzymała grant na badania porównawcze.
  - c) bada dawne metody wytwarzania trunków.

II. Proszę – zgodnie z przykładem – połączyć tytuły z kolumny I z fragmentami tekstów z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabeli.

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Osobliwości mieszkaniowe

I		II	
PRZYKŁAD Ekscentryczne lokum		A	Ptaszniki często towarzyszą płazom, z niektórymi koegzystują nawet w norach. W tym symbiotycznym układzie żaby żywią się larwami pasożytującymi na ciele pajęczego gospodarza.
1.	Dom w bąbelkach	B	Musze ślimaków służą krabowi do ochrony miękkiego odwłoka. Kiedy stworzenie rośnie, wprowadza się do kolejnego „domu”, uprzednio pozbywszy się właściciela.
2.	Toksyczny basenik	C	Japońska wyspa Okunoshima opanowana jest przez króliki. Zwierzęta uciekły z laboratorium, w którym badano na nich działanie gazu musztardowego.
3.	Twardy zawodnik	D	Natura nie lubi pustki, szczególnie jeśli chodzi o miejsce zamieszkiwania organizmów. Pomysłowość przyrody na zajmowanie najdziwniejszych siedlisk bywa zaskakująca.

4.	Podniebne sucharki	E	Bakteria <i>Deinococcus radiodurans</i> potrafi przeżyć zarówno w wysokich temperaturach, jak i zamrożona w ciekłym gazie; nie straszny jest jej ani stężony kwas, ani próżnia. Wytrzymuje również promieniowanie gamma.
5.	Posiłek u współlokatora	F	Bywa, że krab hoduje na muszli swojego ukwiata. Parzydełka gościa gwarantują gospodarzowi ochronę, a ukwiat ma zapewniony transport i możliwość zbierania pożywienia.
6.	Znak umowny	G	Dalecy krewni dżdżownicy, rurkoczułkowce, zamiast sterty kompostu wybierają na miejsce zamieszkania dna oceanów, a dokładniej okolice podmorskich szczelin w skorupie ziemskiej, przez które wydobywają się gorące gazy wulkaniczne.
7.	Nowy lokator	H	Na jednej z wysp na Bahamach mieszka spore stado świń, które szukają pożywienia na łódkach turystów. Skąd się tam wzięły? Prawdopodobnie uciekły z jakiegoś wraku.
8.	Bryczką na żer	I	Krewetka i ryba zwana babką mieszkają razem w norze wykopanej przez poruszającą się po omacku krewetkę. Gdy w pobliżu siedliska pojawia się drapieżnik, babka ostrzega współlokatora za pomocą określonego ruchu ogona i oba stworzenia chowają się w jamie.
9.	Rajskie rozbitki	J	Bakteria <i>Ferroplasma acidarmanus</i> zamieszkuje podziemne żrące bajorka nasyczone rozpuszczonymi metalami. Temperatura przekracza w nich 40 stopni Celsjusza.
10.	Zbieg doświadczalny	K	Niesporczaki odkryto na szczytach Himalajów i w osadach na dnie rowów oceanicznych. Latają wokół naszej planety na granicy stratosfery i nieuszkodzone wracają do życia po 120 latach bez wody.

Na podstawie: O. Woźniak, *Dziwne domy zwierząt*, „Wysokie Obcasy”, 09.2022, s. 166–167.

PRZYKŁAD	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D										

III. Proszę przeczytać tekst, a następnie – jak w przykładzie – zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z tekstem; NIE – gdy nie jest zgodne z tekstem; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Walutowy prapradziadek

Na przestrzeni dziejów Europejczycy posługiwali się *de facto* wspólnym pieniądzem – srebrem, które swobodnie krążyło po kontynencie. Odnajdywane wczesnośredniowieczne skarby składają się w dużej części z połówek lub nawet ćwiartek monet. Przecięcie pieniądza nie pozbawiało go wartości, a często było jedyną metodą uregulowania drobnych rachunków. Stemple mennicze były zresztą mało wyraźne, więc nawet gdyby kontrahenci umieli czytać, to trudno byłoby im rozstrzygnąć, czy srebro pochodziło z księżęcej mennicy, czy też dotarło do nich w formie arabskich dirhemów lub denarów z Cesarstwa Rzymskiego.

W czasach gdy państwo Mieszka I integrowało się gospodarczo z resztą kontynentu, denary miały już ponadtysiącletnią historię. Pierwszy rzymski denar wybito w 211 r. p.n.e. jako równowartość dziesięciu asów (dotychczasowej rzymskiej waluty) i w proporcji 72 sztuki monet na jeden funt srebra (choć wobec niedoskonałości przyrządów menniczych rzadko która moneta miała dokładnie tę wagę). Nowy pieniądz się pojawił, ponieważ Rzymianie chcieli handlować z Grekami, którzy tradycyjnie posługiwali się srebrem i dla których oparte na brązie asy nie były atrakcyjne. Przez następne dwa i pół wieku denar stanowił stabilną podstawę rzymskiej gospodarki. Bito go, tak samo jak sporadycznie pojawiające się monety złote, jedynie w Rzymie, mniejszym miastom imperium pozwalając na produkcję własnych brązowych asów i tzw. sestercji (od *semis tertius*, dosłownie ‘półtrzecia’, czyli 2,5 asa).

Przez trzy pierwsze stulecia od wprowadzenia denara ilość zawartego w nim srebra powoli malała. W ciągu następnych dwóch wieków tempo deprecjacji przyspieszyło. Na przełomie III i IV wieku cesarz Dioklecjan próbował ustabilizować system monetarny. Towarzyszyło temu ustanowienie maksymalnych cen na ponad tysiąc produktów oraz wybite pierwszych solidów, czyli złotych monet rzymskich. Ich masową produkcję według nieco obniżonej stopy podjął w kilkanaście lat po Dioklecjanie Konstantyn Wielki, ustanawiając standard, który przetrwał przez kilkaset lat.

Solidy produkowano także za drugą granicą Bizancjum, w barbarzyńskich królestwach powstałych na gruzach zachodniego cesarstwa. Zasoby złota w Europie Zachodniej były skromne i by móc wybić własne monety, trzeba było stoczyć zwycięską wojnę. Srebro było łatwiej dostępne i bardziej użyteczne w codziennych transakcjach, ale poszczególni władcy bili pieniądz różnej wagi i z kruszcu różnej próby. By więc handel stał się łatwiejszy, stale myślano o ustandaryzowaniu systemu. Dokonał tego Karol Wielki – twórca pierwszego imperium europejskiego.

Denary, czyli monety Mieszka I oraz Bolesława Chrobrego, które możemy zobaczyć na rewersach współczesnych banknotów, bito na podobieństwo pieniędzy wprowadzonych

przez Karola Wielkiego i miały służyć równolegle z nimi. Również współczesne grosze i złote mają zagraniczny rodowód. Grosze pojawiły się za panowania Kazimierza Wielkiego jako gruba (łac. *grossus*) moneta srebrna, równa 16 denarom. Kupcy przywozili je z Czech (grosze praskie) lub Francji (grosze turońskie), ale w 1367 roku zaczęto bić je w spolonizowanej formie w Krakowie, bardziej ze względów prestiżowych niż ekonomicznych – w przeciwieństwie do Czech Polska nie miała własnych kopalń srebra i metal do ich produkcji pochodził głównie z przetopu obcych monet. Gdy w 1663 roku złoty pojawił się jako moneta, nie tylko nie był ze złota, ale nawet nie zawierał tyle srebra, ile powinno być w 30 groszach.

Na podstawie: K. Iszkowski, *Prapraeuro*, [w:] *Dzieje wspólnej Europy*, „Polityka. Pomocnik Historyczny”, 1/2017, s. 59–62.

		TAK	NIE	BI
PRZYKŁAD Wspólny pieniądz w Europie to wynalazek XX wieku.			X	
1.	Dzielenie średniowiecznych monet czyniło je bezużytecznymi.			
2.	Średniowieczni kupcy musieli płacić monetami, które pochodziły z tego samego kraju.			
3.	Przed uregulowaniem płatności monety ważono i badano pod lupą czystość użytego kruszcu.			
4.	W przeciągu wieków cena srebra podlegała istotnym wahaniom.			
5.	Konstantyn Wielki wywodził się z tego samego rodu co cesarz Dioklecjan.			
6.	W Rzymie ustanowiono monopol na produkcję pieniądza dla całego imperium.			
7.	Środki na produkcję pieniądza w Europie Zachodniej pochodziły z łupów od pokonanego wroga.			
8.	Na dzisiejszych polskich papierowych środkach płatniczych widnieją wizerunki starych monet.			
9.	Za czasów pierwszych władców w Polsce obowiązywała jedna waluta.			
10.	Czechy – w odróżnieniu od Polski – eksploatowały własne złoża cennego kruszcu.			

IV. Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładem – dopasować usunięte z niego fragmenty (A–L). Jeden fragment jest zbędny.

____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Życie w wodzie

Wśród urbanistów coraz większe zainteresowanie budzi idea tzw. miast gąbek.

[**A**] **PRZYKŁAD**. Jak budować, żeby przeżyć w betonie uciążliwe warunki pogodowe?

Idea miasta gąbki pochodzi z Chin – kraju, którego wielka woda nie oszczędza. [____]¹. Z jednej strony na znacznych obszarach Państwa Środka mamy do czynienia z klimatem monsunowym oraz obfitymi opadami, z drugiej – z potężnymi rzekami, które często występują ze swych brzegów. W perspektywie deficytu wody grzechem jest marnotrawienie tej, która dosłownie spada z nieba. [____]². Po pierwsze należy pozwolić wodzie na swobodny spływ, po drugie – przechwycić ją i zrobić z niej użytek. Główna idea jest więc taka, aby zamiast walczyć z wodą – żyć z nią.

[____]³. Oprócz tego zbiorniki retencyjne oraz oczka wodne. W myśl chińskiej idei jak najwięcej miast musi skończyć z dominacją nieprzepuszczalnych nawierzchni. [____]⁴. Rozwiązania takie są znane także w niektórych polskich miastach, tyle że kluczem do sukcesu ma być skala zastosowanych rozwiązań. Przeobrażenie powinno być widoczne gołym okiem: wszechstronne i kompleksowe. [____]⁵. Od poziomu ulicy po dachy, ponieważ zmiana musi być totalna.

W 2015 roku rząd Chin ogłosił, że miasta gąbki w ciągu kolejnych piętnastu lat mają stać się powszechnym elementem krajobrazu. [____]⁶. To niezwykle istotne, ponieważ przechwycona woda przeciwdziała pasmom udręk związanych z kanalizacją, które już teraz dają się we znaki mieszkańcom. [____]⁷. Inną bolączką jest pojawianie się miejskich wysp ciepła. Dlatego też architekci stawiają na tzw. zielone płuca miast obniżające temperaturę za sprawą wilgoci zgromadzonej w roślinach. [____]⁸. Poprawia się też jakość powietrza, ponieważ specjalnie dobrana flora nie tylko filtruje wodę, ale i pochłania nagromadzone w atmosferze zanieczyszczenia.

Opisana idea rozpowszechnia się na całym świecie. Pośrodku jednej z nowo wybudowanych dzielnic miasta Harbin w Chinach stworzono park o powierzchni 34 hektarów, który służy jako wielki pochłaniacz wody. [____]⁹. Z kolei na wyspie Hajnan, na terenie ośrodka turystycznego, powstał m.in. park pełen namorzynów, które mają działać jak bufor chroniący przed podtopieniami.

W Polsce chińska koncepcja powoli też się przyjmuje. Tylko czy miasto gąbka stanowi wystarczającą odpowiedź na wyzwania klimatyczne? Z pewnością nie może nią być beton. [_____] ¹⁰. To dodatkowy argument, by nie tkwić w zastanych systemach, lecz postawić na transformację.

Na podstawie: A. Świerczewski, *Życie w wodzie*, „Polityka” nr 36, 31.08-6.09.2022, s. 100–105.

A	PRZYKŁAD Imponujący koncept podbija świat, w którym ekstremalne zjawiska pogodowe stają się normą.
B	Krótko mówiąc, betonowanie trzeba ograniczyć, a chodniki i drogi powinny w jak największym stopniu pozwolić wodzie docierać do gleby.
C	Przykładem mogą być przepełnione kanały ściekowe, które w trakcie intensywnych opadów nie odprowadzają nadmiaru wody.
D	Powodzie spowodowane ulewnymi deszczami od zamierzcztych czasów są tu prawdziwą zmorą.
E	Dodatkowo w okolicznym morzu betonu takie skwery czy zagajniki stanowią oazę bioróżnorodności i miejsce ukojenia dla mieszkańców.
F	Zatem dlaczego niektóre kraje już teraz zbierają gorzkie owoce pozbywania się szaty roślinnej z aglomeracji i ośrodków przemysłowych?
G	W arsenale miast gąbek znajdują się m.in. ogrody deszczowe, łąki kwietne czy też zielone dachy i ściany.
H	Należy zaplanować gruntowne, wielopłaszczyznowe i systemowe przeobrażenie tkanki miejskiej.
I	Miasta bunkry to pokłosie niegdysiejszych potrzeb urbanizacyjnych, które dziś nie są aktualne.
J	Zamiast czym prędzej pozbywać się deszczówki, trzeba ją wchłonąć przy pomocy specjalnie zaprojektowanej infrastruktury.
K	Założenie jest takie, że 80 procent terenów tych miast powinno ponownie wykorzystywać 70 procent deszczówki.
L	Na zmianie zyskała też estetyka samego miasta, którego krajobraz jest teraz zdominowany przez florę.

V. Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić najlepszą spośród możliwości podanych w nawiasach.

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Poznańska księżnica

Biblioteka Raczyńskich została założona przez Edwarda Raczyńskiego, wielkopolskiego magnata, miłośnika sztuki i nauki, obrońcę polskości. Uroczyste otwarcie nastąpiło 5 maja 1829 r., co czyni tę placówkę najstarszą z obecnie istniejących bibliotek publicznych w Polsce. Mecenasa nie (zarzucił, obciążył, przygniótł, przycisnął)^{PRZYKŁAD} miasta kosztami utrzymania instytucji, lecz zabezpieczył jej byt funduszami pochodzącymi z własnego majątku.

Pomysł założenia biblioteki w Poznaniu zrodził się z przekonania Raczyńskiego, że pod pruskim panowaniem podstawowe znaczenie dla zachowania (rozbieżności, rozdzielności, indywidualności, odrębności)¹ narodowej ma pielęgnowanie polszczyzny i pamiątek historycznych. „Ponieważ nie było w tej części kraju publicznego księgozbioru, który by dla nas i następców przechowywał skarby dziejopisarstwa i piśmiennictwa ojczystego, a (sadził, nasilał, krzewił, wyęźzał)² przy tym wiedzę i kulturę, stworzył Raczyński taką instytucję; kosztowała ona jednak (krocie, mrowie, szereg, pełno)³”. Biblioteka miała służyć wszystkim osobom żądnym wiedzy, bez (kryterium, względu, przesłanki, wymogu)⁴ na narodowość, wyznanie, pochodzenie społeczne i wykształcenie. Placówka stała się dla nich miejscem (spędów, zbiórek, zgromadzeń, zlotów)⁵, pracy naukowej i edukacyjnej, a także symbolem polskości.

Księgozbiór, który podarował Raczyński, był później (uzupełniany, doładowany, wypełniany, nadrabiany)⁶. Zbiory te, uratowane w dużej części z pożogi II wojny światowej, z uwagi na wysoką wartość zabytkową, naukową i oświatową, pozwoliły (umieścić, posadzić, rozłożyć, rozmieścić)⁷ Bibliotekę Raczyńskich w gronie najważniejszych polskich księżnic. Instytucja systematycznie wzbogaca swoją kolekcję i prowadzi działalność zgodnie z (profilami, zabiegami, zapędami, wymogami)⁸ stawianymi tego typu placówkom. Służy zarówno tym, którzy mają (swobodę, poczucie, pojęcie, wrażenie)⁹ przynależności do globalnego społeczeństwa informacyjnego, jak i tym, którzy z rozmaitych przyczyn są z niego (zawieszeni, wykluczeni, odwołani, wyodrębnieni)¹⁰ i choć nigdy nie staną się jego członkami, to chcą korzystać z elementarnych dóbr kultury.

Na podstawie: <http://www.bracz.edu.pl/rozbudowa-biblioteki-raczyńskich/>

C1

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

LICZBA ZADAŃ: 8

CZAS: 60 minut

Imię i nazwisko: _____

**Po upływie 60 minut podpisane testy zostaną zebrane
i nastąpi przerwa przed dalszą częścią egzaminu.**

Liczba punktów: _____ / 40 p.

PODPIS OCENIAJĄCEGO (czytelny) _____

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

8 zadań, 60 minut

Liczba punktów: 40

I. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi słownymi formami liczb oraz wyrazów podanych w nawiasach (odmiana liczebników i rzeczowników).

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Do Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice” trafiłam przed czterema (4)^{PRZYKŁAD} laty (rok)^{PRZYKŁAD} – wspomina nasza rozmówczyni. - Przyjechałam do Katowic na studia i chciałam brać czynny udział w kulturze akademickiej. Na początku pierwszego (1.)^{PRZYKŁAD} semestru (semestr)^{PRZYKŁAD} poszłam więc na przesłuchanie i zostałam przyjęta.

Byłam zaskoczona, że aż .....¹ (kilkanaście)¹ .....² (członek)² zespołu związało się z muzyką i tańcem znacznie wcześniej niż ja. Jedna z solistek już jako pięciolatka należała do dziecięcej grupy muzycznej, inna od szóstego roku życia występowała w kapeli ludowej wraz z .....³ (2)³ .....⁴ (brat)⁴. Z kolei nasz najlepszy solista zaraz po .....⁵ (8.)⁵ .....⁶ (urodziny)⁶ wstąpił do chóru kościelnego, z którym podróżował po świecie.

Kariera śpiewaka lub tancerza w zespole wiąże się z ciężką pracą. Występ w sali, która może pomieścić ponad .....⁷ (300)⁷ .....⁸ (widz)⁸, to prawdziwe wyzwanie i rzeczywisty sprawdzian naszych umiejętności i nie każdy może temu sprostać. ....⁹ (3)⁹ .....¹⁰ (tancerz)¹⁰, z którymi zapisywałam się do zespołu, po roku grzecznie podziękowano i nie zaproszono ich więcej na próbę.

Na podstawie: <https://gazeta.us.edu.pl/node/431863>

II. Proszę – zgodnie z przykładem – użyć odpowiedniej formy wyrazów podanych w nawiasach i przekształcić zdania tak, by nie zmieniły sensu (zamiana zdań złożonych na zdania pojedyncze).

____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Szybkie topnienie lodu wokół bieguna północnego sprawia, że zanika efekt lodowego lustra, które odbija promienie słoneczne. (skutkować)

Szybkie topnienie lodu wokół bieguna północnego skutkuje zanikaniem efektu lodowego lustra odbijającego promienie słoneczne.

1. Nie wszyscy mieszkańcy Polski rozumieją, że zmiany w Arktyce wpłyną bezpośrednio na warunki życia w naszym kraju. **(być świadomym)**

.....

.....

2. Gwałtowny wzrost temperatury Oceanu Arktycznego spowoduje, że uwolnią się złoża metanu zgromadzone w wiecznej zmarzlinie. **(wywołać)**

.....

.....

3. Brak mokrych wiatrów zachodnich przy silnych prądach południowych i północnych przyczyni się do tego, że w Polsce będą występować długotrwałe susze. **(sprzyjać)**

.....

.....

4. W Polsce już teraz ledwo wystarcza wody, która jest potrzebna, aby chłodzić turbiny w elektrowniach. **(niezbędny)**

.....

.....

5. Ze względu na niedobór wody powinniśmy być przygotowani na to, że prąd często będzie wyłączany. **(spodziewać się)**

.....

.....

III. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana rzeczowników odczasownikowych).

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Badanie (badać)^{PRZYKŁAD} przeszłości i prowadzenie **analizy** (analizować)^{PRZYKŁAD} pozostałości po osadach dawnych mieszkańców Beskidów stały się pasją doktora Michała Sobali z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W centrum jego .....¹ (zainteresować)¹ badawczych są Beskid Śląski i Beskid Żywiecki. Obecnie naukowiec skupia się na precyzyjnej .....² (ocenić)² stopnia przekształcenia tych terenów oraz na zmianach krajobrazu, które są .....³ (następować)³ działalności człowieka.

- Trudne warunki i wysoki stopień .....⁴ (zalesić)⁴ spowodowały, że do masowej .....⁵ (migrować)⁵ ludności w wyższe partie Beskidów doszło dopiero w XV wieku. Na górzystym terenie .....⁶ (przybyć)⁶ zajmowali się głównie pasterstwem i .....⁷ (wycinać)⁷ drzew pod obszary wypasowe. Formami, które świadczą o prowadzonej wówczas świadomej .....⁸ (uprawiać)⁸ ziemi, są m.in. terasy rolne, czyli miejsca, w których użytkownicy zmniejszali .....⁹ (nachylić)⁹ stoków. Zapobiegali w ten sposób nadmiernej .....¹⁰ (utracić)¹⁰ wody zasilającej pola, a także erozji, która na stromych stokach jest silniejsza – objaśnia geograf.

Na podstawie: <https://gazeta.us.edu.pl/node/431773>

IV. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana przymiotników).

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Gdy pada hasło „gigant polszczyzny”, to zdecydowana większość z nas myśli „profesor Jan Miodek”. Słynny językoznawca wydał właśnie zbiór felietonów, w których opisuje **codzienne** (co, dzień)^{PRZYKŁAD} przygody **językowe** (język)^{PRZYKŁAD}.

Jak stwierdza profesor, język to dla niego sprawa .....¹ (pierwszy, rząd)¹. Nie ma zdarzenia, które nie mogłoby stanowić dla niego ciekawego tematu do felietonu. W swoich tekstach profesor

nawiązuje do .....² (życie)² sytuacji i nie interesuje się tylko .....³ (błąd)³ konstrukcjami.

Jaka jest dziś polszczyzna? Przeżywamy czas rewolucji w języku. W XIX wieku, gdy nie było nas na mapie Europy, narodziła się skłonność do .....⁴ (przesada)⁴ czystości języka. Natomiast po roku 1989 zaszła ogromna zmiana natury .....⁵ (cywilizacja)⁵, która spowodowała, że mamy więcej anglicyzmów. Z Europy Zachodniej przyszły do nas terminy określające tamtejszą rzeczywistość i wypełniły .....⁶ (istota)⁶ lukę w polskim systemie słownictwa. To były zjawiska .....⁷ (przełom)⁷, które zadomowiły się w polszczyźnie w ciągu ostatnich lat. Profesor Miodek nie akceptuje wszystkich zmian, które zachodzą we współczesnej polszczyźnie. Gdy w sklepie słyszy, że śruby są „dedykowane” do jakiegoś typu drzwi, to dostaje .....⁸ (gęś)⁸ skórki. W takim użyciu „dedykować” to „przeznaczać”, a przecież u nas wykształciło się węższe znaczenie, które ma .....⁹ (wiele, wiek)⁹ tradycję: można dedykować komuś wiersz albo napisać dedykację na książce. Walka z takimi wpływami języka angielskiego bywa jednak .....¹⁰ (bez, skutek)¹⁰.

Na podstawie: <https://kultura.onet.pl/wywiady-i-artykuly/prof-jan-miodek-o-zmianach-w-jezyku-polskim-jedno-ze-slow-go-denerwuje/4cv6qym>

V. Proszę – zgodnie z przykładem – uzupełnić tekst odpowiednimi wyrażeniami z ramki. Uwaga! Każdego wyrażenia można użyć tylko raz, a dwa z nich są zbędne.
 _____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

gdyby	chyba że	który	przeciwnie	wprawdzie	choć
gdy	jeszcze	aż	lecz wkrótce	zamiast	wręcz
					by

Bauhaus to styl, **który** PRZYKŁAD łączy w sobie sztukę, funkcjonalność i prostotę. Powstał ponad 100 lat temu – w czasach .....¹ po latach rewolucji przemysłowej wzrosło zapotrzebowanie na nowatorską działalność rzemieślniczą.

W Europie w 1919 roku awangarda nie musiała burzyć, ...² – zamierzała odbudowywać i sięgać do tradycji. Najwcześniejsze wyroby awangardowe powstawały pod wpływem kultury ludowej, ...³ trudno byłoby wskazać jakiś konkretny region jako źródło inspiracji. Na początku dominowały glina, drewno i wełna, zaokrąglone kształty, miękkie krawędzie, ...⁴ zaczęły powstawać słynne przedmioty z giętych stalowych rur, płótna i szkła. Te dzieła .....⁵ dziś wyglądają jak upominki z kosmosu. Mniejsza jednak o zmianę form, technologii, materiału. Wydarzyło się coś ważniejszego: .....⁶ odrzucać masową produkcję, sztuka spróbowała inwazji na przemysł.

Mała instytucja społeczna, wiecznie zagrożona odebraniem dotacji, ...⁷ w końcu zamknięta pod presją nazistów, okazała się jedną z najważniejszych szkół artystycznych w historii. Zapoczątkowała nowy styl we wzornictwie i architekturze, a z czasem stała się .....⁸ synonimem designu.

Czytana dzisiaj historia Bauhausu to opowieść o małej grupie aktywistów, którzy zabrali się do naprawiania świata, a później zostawili nam postulat, ...⁹ ratować planetę za pomocą projektowania. Nie stałoby się tak, ...¹⁰ twórcom Bauhausu nie przyświecała wiara w to, że jeśli ulepszy się (i upiększy) otoczenie człowieka, on sam stanie się lepszy, bardziej szlachetny.

Na podstawie: <https://wyborcza.pl/ksiazki/7,154165,24915557,bauhaus-najwazniejszy-kierunek-w-architekturze-xx-w.html>

VI. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana imiesłówów).

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Zważywszy (zważyć)^{PRZYKŁAD}, że w dostępnych dziś systemach technologicznych jest wykorzystywane (wykorzystywać)^{PRZYKŁAD} jedynie około 40 proc. energii, aby zaspokoić rosnące (rosnąć)^{PRZYKŁAD} zapotrzebowanie na prąd, musimy spalać coraz więcej surowców, przyczyniając się (przyczyniać się)^{PRZYKŁAD} w ten sposób do negatywnych zmian klimatycznych.

Cechami wszystkich technologii .....¹ (używać)¹ dotychczas do przekształcania ciepła odpadowego na prąd są niska wydajność i wysoka cena, przez co ich zastosowanie jest znacznie .....² (ograniczyć)². Wkrótce może się to zmienić za sprawą doktorantów z krakowskiej AGH. ....³ (Współpracować)³ z naukowcami z Instytutu Fizyki PAN, przygotowali oni urządzenia o gęstości mocy znacznie .....⁴ (przewyższać)⁴ ogniwa fotowoltaiczne.

Młodzi badacze .....⁵ (prowadzić)⁵ przez prof. Krzysztofa Wojciechowskiego opracowali prototypowe moduły termoelektryczne .....⁶ (mieć)⁶ kilkakrotną przewagę nad dotychczasowymi rozwiązaniami komercyjnymi.

.....⁷ (Zastąpić)⁷ okładziny ceramiczne materiałami tańszymi i znacznie lepiej .....⁸ (przewodzić)⁸ ciepło, twórcy znacząco obniżyli koszt modułów. Wykorzystali łatwo formowalne stopy aluminium, z których można konstruować elementy o niemal dowolnych kształtach .....⁹ (dostosować)⁹ do danego systemu odzysku ciepła.

.....¹⁰ (Znaleźć)¹⁰ rozwiązanie problemów technicznych, zespół musi się teraz zmierzyć z trudnościami ekonomicznymi i pozyskać inwestorów, którzy sfinansują masową produkcję urządzenia.

Na podstawie: <https://gadzetomania.pl/przelomowe-odkrycie-polakow-fotowoltaika-przy-nim-sie-kryje,6825781094271904a>

VII. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (aspekt i różne formy czasowników).

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Druga część rakiety Falcon 9, którą wystrzelono (wystrzeliwać/wystrzelić)^{PRZYKŁAD} w 2015 roku, kieruje się (kierować się/skierować się)^{PRZYKŁAD} teraz prosto w stronę Księżyca. Uderzenie nastąpi (następować/nastąpić)^{PRZYKŁAD} 4 marca.

Siedem lat temu rakieta Falcon 9 .....¹ (wynosić/wynieść)¹ słoneczne obserwatorium na orbitę kosmiczną. Pierwszy stopień rakiety, zamiast wylądować na platformie na Atlantyku, ...² (wpadać/wpaść)² do oceanu. Później druga część Falcona 9 ostatecznie .....³ (popychać/popchnąć)³ teleskop w jego docelowe miejsce – do punktu, z którego aparat śledzi kosmiczną pogodę. Po wykonaniu zadania element rakiety stał się jednym z kosmicznych śmieci o torze lotu nieuchronnie prowadzącym do zderzenia z Księżycem. Z obecnych wyliczeń wynika, że do kolizji .....⁴ (dochodzić/dojść)⁴ za jakiś czas po stronie niewidocznej z Ziemi.

Ten fragment rakiety nie jest ułamkiem. Jego masę dzisiaj .....⁵ (szacować/oszacować)⁵ na cztery tony, może więc wybić całkiem spory krater. Mała jest szansa na to, by nad miejscem upadku .....⁶ (przelatywać/przelecieć)⁶ akurat jeden z dwóch orbiterów aktualnie okrążających Księżyc. Dokładny czas i miejsce uderzenia mogą się jeszcze zmienić, bo na ruch rakiety cały czas ma wpływ to, jak .....⁷ (wypromieniowywać/wypromieniować)⁷ ciepło uzyskiwane ze Słońca.

Na Księżyc od dawna celowo .....⁸ (upuszczać/upuścić)⁸ lądowniki i rakiety. Między innymi niegdyś .....⁹ (znajdować/znaleźć)⁹ tam swój koniec górne stopnie Saturna V, tego od załogowej misji Apollo. Wydaje się, że ostatni stopień Falcon 9 po prostu .....¹⁰ (powiększać/powiększyć)¹⁰ księżycowy złom o kolejne cztery tony.

Na podstawie: <https://wyborcza.pl/7,75400,28040569,elon-musk-zbombarduje-ksiezyc-przypadkiem.html>

VIII. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (odmiana rzeczowników, przymiotników, zaimków).

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Jesienią w Konstancinie pokazano imponujący zbiór dzieł autorstwa słynnej (słynna)^{PRZYKŁAD} polskiej (polska)^{PRZYKŁAD} malarki z XX wieku. Chodzi o Tamarę Łempicką. Oglądać możemy jej prace ze zbiorów francuskich i polskich .....¹ (muzeum)¹ państwowych, a także z innych kolekcji. Nietypowa jak na polskie warunki wystawa dostępna jest dla publiczności w prywatnym muzeum obejmującym dwie z najbardziej reprezentacyjnych .....² (willa)² przy ulicy Szpitalnej.

Pierwsza z nich to Villa la Fleur – na co dzień Muzeum École de Paris z kolekcją upamiętniającą jedną z .....³ (bogini)³ paryskiej awangardy w sztuce początku dwudziestego wieku, w której .....⁴ (artysta)⁴ .....⁵ (pochodzący)⁵ z Polski byli dość licznie reprezentowani. Na miejscu możemy podziwiać kubistyczne rzeźby w stylu *art déco* oraz chronologicznie ułożone prace malarskie Łempickiej. Gdy na .....⁶ (którykolwiek)⁷ z nich patrzymy, zdajemy sobie sprawę, jak pomocne są trafnie dobrane podpisy, objaśniające historię powstania konkretnego dzieła, jego temat i osoby z nim związane.

Sąsiadująca z tym budynkiem druga willa, położona w .....⁷ (głębia)⁷ działki, pełna jest dzieł sztuki użytkowej. Do tego stopnia, że słynne pajacyki Tadeusza Makowskiego, jednego z .....⁸ (najwybitniejszy)⁸ .....⁹ (malarz)⁹ epoki, zostały wepchnięte do niepozornego zaułka klatki schodowej. ....¹⁰ (Miłośnik)¹⁰ sztuki powinni więc uważnie się rozglądać!

Na podstawie: *Villa la Fleur – Wystawa prac Tamary Łempickiej na tle epoki „Tamara Łempicka a art déco”* – Radio Poznań (radiopoznan.fm)

C1

PISANIE

CZAS: 90 minut

Po upływie 90 minut podpisane testy zostaną zebrane.

Imię i nazwisko: _____

Liczba punktów _____ / 40 p.

INSTRUKCJA WYKONANIA ZADAŃ

W tej części egzaminu znajdują się trzy zestawy. Zestawy I i II zawierają dwa zadania: *a* i *b*; zestaw III – jedno zadanie. Należy wybrać tylko jeden zestaw i wykonać zadania (zadanie) w tym zestawie, zgodnie z poleceniami, np.:

- zestaw I – dwa zadania (*a* i *b*) z zestawu I
lub
- zestaw II – dwa zadania (*a* i *b*) z zestawu II
lub
- zestaw III – jedno zadanie (*a*) z zestawu III

KRYTERIA OCENY

• Wykonanie zadania (treść, forma, objętość)	0 – 10 p.
• Środki językowe	0 – 18 p.
• Poprawność językowa	0 – 12 p.

RAZEM: maksymalnie   40 p.

PISANIE**Jeden zestaw, 90 minut****Liczba punktów: 40**

Uwaga! Proszę wybrać jeden z zestawów i wykonać zadania. W zestawach I i II proszę wykonać obydwa zadania (a i b).

Zestaw I

a.	Otwiera Pani/Pan w Polsce klub fitness/restaurację. Proszę napisać reklamę tego miejsca, którą zamieści Pani/Pan w internecie.	80 słów
b.	„Ziarnko do ziarnka zbierając, do niczego nie dojdiesz, chyba żebyś żył kilkaset lat” (Stefan Kisielewski). Czy zgadza się Pani/Pan z tym stwierdzeniem? Proszę napisać tekst argumentacyjny (rozprawkę), w którym wyrazi Pani/Pan swoją opinię.	320 słów

Zestaw II

a.	Jest Pani/Pan w sanatorium w jednej z polskich miejscowości uzdrowiskowych. Nie jest Pani zadowolona / Pan zadowolony z pobytu (m.in. z mieszkania, wyżywienia, opieki medycznej, zabiegów). Proszę napisać w tej sprawie e-mail (skargę) do dyrektora placówki.	200 słów
b.	W celu uzyskania uprawnień opiekuna zwierząt uczestniczyła Pani / uczestniczył Pan w szkoleniu organizowanym przez jedną z polskich fundacji ratującej życie koniom i osłom. Proszę napisać sprawozdanie z tego kursu na prośbę redakcji czasopisma „Człowiek i Natura”, z którą Pani/Pan współpracuje.	200 słów

Zestaw III

a.	„Prawdziwy sportowiec walczy do końca. Nawet jeśli wie, że dobiegnie na metę ostatni, nie przestaje biec” (Małgorzata Wach). Proszę napisać esej zainspirowany tym cytatem.	400 słów

[illegible]

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO: .....

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO: .....

BRUDNOPIS

IMIĘ I NAZWISKO ZDAJĄCEGO: .....

KARTA OCENY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Oceniane są:

		A		B		
1.	wykonanie zadania (treść, forma, objętość)	____ / 2,5 p. (t) ____ / 1,5 p. (f) ____ / 1 p. (o)	____ / 5 p.	____ / 2,5 p. (t) ____ / 1,5 p. (f) ____ / 1 p. (o)	____ / 5 p.	____ / 10 p.
2.	środki językowe (leksyka i frazeologia, składnia, styl)	____ / 3,5p. (l) ____ / 3,5 p. (s) ____ / 2 p. (st)	____ / 9 p.	____ / 3,5p. (l) ____ / 3,5 p. (s) ____ / 2 p. (st)	____ / 9 p.	____ / 18 p.
3.	poprawność językowa (gramatyka, ortografia i interpunkcja)	____ / 4 p. (g) ____ / 2 p. (o)	____ / 6 p.	____ / 4 p. (g) ____ / 2 p. (o)	____ / 6 p.	____ / 12 p.
RAZEM		____ / 20 p.		____ / 20 p.		____ / 40 p.

PODPISY OCENIAJĄCYCH

A: _____

B: _____

Liczba błędów (praca a i b)	
gramatyczne	
leksykalne	
stylistyczne	
ortograficzne + interpunkcyjne	+
inne	

Objętość prac (w słowach) liczba słów w pracy/liczba wymaganych słów		
praca a)	/	%
praca b)	/	%

RECENZJA:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....